

מערך שיעור

שם המערך: רחל המשוררת: חיבור לסיפור ושירה בראשית ההתיישבות.

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ג

ציר מוביל: היישוב שלי - פרק ספרותי על הסיפור הלאומי

רעיון מרכזי: רחל המשוררת היא סמל לכמיהה, לחלוציות ולחיבור לארץ ישראל המתחדשת.

נושא: סיפורה האישי של רחל, שירה והקשר שלה לארץ ישראל.

מיומנויות:

אוריינות לשונית

חשיבה יצירתית

ביטוי רגשי דרך שירה ואומנות

עבודת צוות ושיתוף פעולה

ערכים: זהות ושייכות, אכפתיות וכיבוד ערכי המורשת.

בין-תחומיות: ספרות, היסטוריה גאוגרפיה, אזרחות.

מעריך השיעור

פתיחה

מטרה:

פנים מוכרות על השטר?

מטרה: לעורר סקרנות ולעניין בדמותה של רחל המשוררת דרך שטר של 20 שקלים וליצור חיבור ראשוני לנושא.

מה עושים?

1. מציגים לתלמידים שטר של 20 שקלים.

2. שואלים:

האם אתם מזהים את השטר הזה?

מי הדמות שמופיעה עליו? מה אתם יודעים עליה?

למה לדעתכם בחרו דווקא בה?

3. מסבירים: זוהי רחל בלובשטיין – רחל המשוררת, אחת הדמויות החשובות בתרבות ובמורשת הישראלית.

היום נכיר את סיפורה ונבין למה היא הפכה לסמל לאומי.

מה צריך?

מה צריך?

שטרות של 20 שקלים
(אמיתיים או מודפסים)

או תמונה גדולה של שטר 20
שקלים חדש (נספח 1)

דף עבודה (נספח 1)

למידה פעילה 1

מטרה: היכרות עם שיריה של רחל והבנת הרגש שהיא מבטאת כלפי הארץ.

מה עושים?

משמיעים או מקריאים שיר מוכר של רחל, למשל: ואולי (כינרת שלי), אל ארצי, שי.

שואלים:

איזה רגש רחל מבטאת בשיר?

אילו מילים מתארות את הטבע או את הכינרת?

איך זה קשור לגעגוע שלה לארץ?

ציירו את התמונה שעלתה לכם בראש מהשיר (נספח 2)

או

כתבו משפט אחד שמתאר את התחושה שהשיר מעורר.

מה צריך?

מסך כיתה / מחשב

דפים וציוד כתיבה

למידה פעילה 2

מטרה: הבנת סיפורה ההיסטורי של רחל והקשר שלה לחלוציות ולהתיישבות בארץ.

מה עושים?

1. מחלקים את הכיתה ל-4 קבוצות.
2. כל קבוצה מקבלת כרטיס ועליו כתוב מידע מחייה של רחל המשוררת. נספח 2 העלייה לארץ החיים בכינרת ההתמודדות עם המחלה הכתיבה והמורשת
3. הקבוצות קוראות ולומדות יחד.
4. נציג מכל קבוצה משתף את הכיתה במה שלמדו.

מה צריך?

ציוד כתיבה

כרטיסי מידע על תחנות בחייה (נספח 3 + מצגת מלווה שיעור)

עיבוד וסיכום

מטרה: לחבר בין חייה של רחל לבין הערכים של שייכות, תקווה וחלוציות.

מה צריך?

לוח כיתה
ציוד כתיבה

מה עושים?

כל תלמיד מקבל פתק וכותב משפט אחד שמתחיל כך:

רחל לימדה אותי ש...

או

מה שאני לוקח מרחל זה...

או

רחל בשבילי היא...

התלמידים מדביקים את הפתקים על לוח בכיתה תחת הכותרת:

מסכמים: רחל, במילים ובחייה, הייתה חלק מהסיפור הגדול של
כמיהה והגשמה בארץ ישראל, ולכן זכתה לכבוד להיות על שטרות
הכסף שלנו, כזכר למורשתה.

צפייה בסרטון קצר על חייה של רחל.

יצירה אישית:

כל תלמיד בוחר שורה משיר שלה וכותב אותה מחדש במילים שמתאימות לחיים שלו היום בישראל.

רקע על רחל המשוררת:
סרטון קצר על חייה של רחל.

נספח 1:

דף עבודה 1 – פנים מוכרות על השטר?

שם התלמיד: _____ תאריך: _____

משימה: מתבוננים בשטר 20 שקלים

1. איזו דמות מופיעה על השטר?

2. האם ראית פעם את השטר הזה? כן / לא

3. למה לדעתך בחרו דווקא ברחל להיות על שטר כסף?
סמן תשובה אחת או יותר:

היא כתבה שירים חשובים

היא הייתה חלוצה בארץ ישראל

היא סמל לאומי

היא אהבה מאוד את הארץ

אחר: _____

4. כתוב מילה אחת שמתארת את רחל לדעתך:

ציור קטן:

צייר את השטר או את הדמות שעליו:

נספח 2

דף עבודה 2 – שיר של רחל "ואולי" (כינרת שלי)

שם התלמיד: _____

לאחר האזנה לשיר:

1. איזה רגש רחל מבטאת בשיר?
סמן:

- געגוע
- שמחה
- אהבה
- עצב
- תקווה
- אחר: _____

2. כתוב שתי מילים מהשיר שמזכירות טבע או את הכינרת:

3.

4.

3. איך לדעתך רחל הרגישה כשהיא כתבה את השיר?

ציור מהשיר:

צייר את התמונה שעלתה לך בראש כששמעת את השיר:

דף עבודה 3 – תחנות בחייה של רחל

שם התלמיד: _____

מה למדתי על רחל?

כתוב 3 דברים חדשים שלמדת עליה:

- _____ .1
- _____ .2
- _____ .3

עבודה קבוצתית

איזה חלק בסיפור של רחל הכי עניין אותך?

מה היה קשה בחייה?

מה עזר לה להמשיך?

נספח 4

דף עבודה 4 – יצירה אישית

אם רחל הייתה כותבת היום...

שם התלמיד: _____

בחר שורה משיר של רחל:

עכשיו כתוב אותה מחדש במילים שלך, לפי החיים שלך בישראל היום:

השורה שלי:

משפט סיום אישי

מה אני רוצה לזכור מרחל המשוררת?

דף מסכם – רחל ואני

סמן ✓ ליד המשפטים שמתאימים לך:

- אני מרגיש קשר לארץ ישראל דרך שירים
- למדתי על דמות חשובה מראשית ההתיישבות
- הבנתי שרחל כתבה מתוך געגוע ואהבה
- גם אני יכול לבטא רגשות דרך כתיבה וציור

• מילה אחת לסיום:

• רחל בשבילי היא: _____